

Kortikobazalinė degeneracija: svarbiausi faktai pacientams

KAS YRA KORTIKOBAZALINĖ DEGENERACIJA?

Kortikobazalinė degeneracija (KBD) yra reta, progresuojanti neurodegeneracinė liga. Ji pirmą kartą atpažinta 1968 m. Liga paprastai prasideda sulaukus 60-70 metų amžiaus. KBD yra sudėtinga liga, pasižyminti įvairiais simptomais ir klinikiniais požymiais.

KOKIE YRA LIGOS SIMPTOMAI?

KBD paprastai daug smarkiau sutrikdo kurios nors vienos kūno pusės veiklą. Tarp dažniausių simptomų yra:

- Sulėtėję kaklo, rankų bei kojų judesiai bei sukaustymas
- Pusiausvyros ir eisenos sutrikimai, dėl kurių gali atsirasti kritimų
- Raumenų trūkčiojimai, staigūs galūnių judesiai, vadinami mioklonijomis
- Negalėjimas tinkamai atlikti įprastų judesių rankomis ir kojomis
- Sutrikę jutimai vienoje kūno pusėje arba negalėjimas tinkamai atpažinti daiktų vien juos čiuopiant
- Pojūtis, kad ranka „gyvena savo gyvenimą“
- Kalbos sutrikimas, pavyzdžiui, sunkumai randant tinkamus žodžius
- Elgesio pokyčiai, pavyzdžiui, dingusi motyvacija, pakitusi asmenybė ar dirglumas

Pagal tai, kokie yra vyraujantys simptomai, išskirta keletas KBD tipų. KBD simptomai gali sutapti su kitų dažnesnių neurologinių sutrikimų simptomais. Dėl to neurologai dažniau vartoja kortikobazalinio sindromo (KBS), o ne degeneracijos pavadinimą.

KOKIOS YRA LIGOS PRIEŽASTYS?

KBD priežastys nežinomos. KBD sukelia nenormalų smegenų senėjimą, kuris su laiku progresuoja. Sveikų žmonių smegenyse randamas baltymas pavadinimu Tau. Jis yra svarbus normaliai nervinių ląstelių veiklai. Sergančiųjų KBD smegenyse aptinkamos nenormalaus Tau baltymo sankaupos. Manoma, kad tai žaloja nervines ir kitas smegenų ląsteles tam tikrose smegenų vietose. Mokslininkams šiuo metu nėra žinoma, kodėl sergant KBD atsiranda šio nenormalus baltymo. KBD nėra paveldima. Taip pat nėra nustatytų sąsajų tarp sergamumo KBD bei įvairių aplinkos veiksnių.

KAIP KBD DIAGNOZUOJAMA?

Diagnozė remiasi jūsų ligos istorija ir neurologiniu ištyrimu. Kadangi KBD klinikiniai požymiai ir simptomai gali būti panašūs į kitų ligų, pvz. Parkinsono ligos, požymius, KBD gali būti sudėtinga nustatyti ankstyvose jos stadijose. Ligą nustatyti gali būti sudėtinga net ir jai pažengus. Kartais diagnozė nustatoma tik skrodimo metu. Vaizdiniai radiologiniai tyrimai, tokie kaip magnetinio rezonanso tomografija, dažnai gali būti naudingi. Jų parodymai gali padėti atmesti kitas ligas, kurios pasireiškia panašiai į KBD. Taip pat galima pamatyti galimą specifinius galvos smegenų tūrio sumažėjimo dėsnį, vadinamus atrofija. Kraujo tyrimų ligos nustatymui šiuo metu nėra.

AR YRA GYDYMAS?

Nėra jokie efektyvus gydymo sustabdyti KBD progresavimą. Nepaisant to, kai kuriuos simptomus kartais galima palengvinti. Priklausomai nuo jūsų simptomų, gydytojas gali siūlyti išmėginti:

- Levodopos preparatus gydyti judesių sulėtėjimą
- Vaistus gydyti mioklonijoms
- Botulino toksino injekcijas į tam tikrus raumenis rankos ar kojos sukaustymui sumažinti
- Kitus vaistus šlapinimosi sutrikimų, nerimo, depresijos, pažintinių funkcijų sutrikimų ir t.t. gydymui
- Fizioterapiją, užimtumo terapiją ir/ar kalbos terapiją jūsų kasdienio funkcionavimo palaikymui